

Dijital tasarımdan küresel ödüllere

İstanbul Kent Müzesi, Topkapı'nın çok katmanlı tarihine yeni bir soluk getiren iddialı bir kamusal kültür merkezi olarak dikkat çekiyor. Mimar Alper Derinboğaz'ın mimari tasarımını üstlendiği proje, henüz tamamlanma sürecindeyken uluslararası arenada The International Architecture Awards 2025 ve Architizer A+ gibi prestijli ödüllerle onurlandırıldı. Derinboğaz ile projesini konuştuk.

Maison Française: İstanbul Kent Müzesi'nin mimari kurgusu, özellikle çok yüzlü geometrisi ve sarmal dolaşım rotası dikkat çekiyor. Bu formun ortaya çıkış süreci nasıl şekillendi ve sizin için neyi temsil ediyor?

Alper Derinboğaz: Müzenin formu, içerideki sergi akışının döngüsel yapısından türedi. İstanbul'un tarihini doğrusal değil, birbirine eklenen zaman halkaları gibi okunabilir kılmak istedik. Bu nedenle sarmal bir dolaşım hattı oluşturarak süreklilik fikrini mekana yansıtan çok yüzlü bir dış geometri geliştirdik. Kırıklı ve prizmatik cephe bu iç akışın dışarıdaki ifadesi oldu. Bu geometrinin bir diğer önemli yönü, üst ölçekte kara surlarıyla yeniden ilişki kurmasıdır. Theodosius surlarının görünmezleşmiş tarihsel etkisini kente yeniden bağlamak istedik. Müzenin kırıkli geometrisi; park, sur ve ulaşım aksı arasında yeni bir kamusal süreklilik oluşturdu. Form böylece sadece bir biçim değil, İstanbul'un tarihsel topografyasıyla yeniden bağ kurma çabası haline geldi.

MF: İstanbul'un 8.500 yıllık çok katmanlı tarihine referans veren bu yapıda geçmiş, bugün ve gelecek ilişkisini kurarken en çok hangi düşünce sizi motive etti?

A. Derinboğaz: Bu zaman kurgusu, geniş kapsamlı bir ekip çalışmasının sonucudur. Biz mekansal akışın iskeletini tasarladık ancak sergileme kurgusu Prof. Mehmet Özdoğan, Prof. Ufuk Kocabaş, Prof. Baha Tanman gibi değerli akademisyenlerin katkılarıyla ve Luca Molinari Studio'nun küratöryel yaklaşımıyla birlikte şekillendi. Beni motive eden temel düşünce, İstanbul'un tarihini kesintili dönemler olarak değil, birbiriyle temas eden ve bugünü oluşturan bir süreklilik olarak görünür kılmaktır. Mimarlığın burada bir zaman arayüzü gibi çalışabileceğini, insan ömrünü aşan bir zamansallığı mekansal olarak kurabileceğini düşünmek bu projedeki en güçlü itici etkilere biriydi.

MF: Buranın hem şehirlilere hem de diğer kurum müzelerine alt yapı sağlayacak şekilde tasarlanmış geniş atölye ve depo alanları bulunuyor. Bu yapının İstanbul'daki müze kültürüne nasıl bir

katkı sağlayacağını öngörüyorsunuz?

A. Derinboğaz: İstanbul'da kamu müzelerinin önemli bir kısmı tarihi yapıların yeniden işlevlendirilmesiyle ortaya çıkıyor. Bu değerli bir yaklaşım olsa da müzeleri güçlü kılan şey yalnızca sergileme alanları değil; arka plandaki koruma, arşivleme ve üretim altyapısıdır. Türkiye'de kamu müzelerinde bu altyapı oldukça kısıtlı. İstanbul Kent Müzesi'nin 3.500 metrekareyi aşan atölye ve depo alanları tam olarak bu eksikliği gidermek amacıyla tasarlandı. Bu alanlar İstanbul Kent Müzesi'ne değil, diğer kurum müzelerine de hizmet verebilecek nitelikte. Böylece kentte ilk kez ortak koruma ve restorasyon süreçlerine imkan tanıyan bir müze altyapısı oluşturuluyor. Bu katkı, İstanbul'un müzecilik kültürünün niteliğini uzun vadede yükseltecek bir etki yaratacaktır.

MF: Müzenin peş peşe uluslararası ödüller alması mutlaka sizin için ayrı bir anlam taşıyordur. Bu başarıyı ilk duyduğunuzda neler hissettiniz?

A. Derinboğaz: Ödül haberleri elbette mutluluk vericiydi ancak benim için asıl anlamı, bu projeye yıllardır emek veren çok geniş bir ekibin hem mimari tarafta hem de İstanbul Büyükşehir Belediyesi içinde bu süreci taşıyan insanların emeğinin görünür olmasıydı. İstanbul Kent Müzesi, İstanbulluların katkılarıyla ve onlar için yapılan en kapsamlı şehir müzesi. Müzenin İstanbullular için taşıdığı önemin dünyada da görülmesi, işin en önemli yanı... @salonalperderinbogaz

Alper Derinboğaz

"Aldığımız ödüller sadece profesyonel bir takdir değil, aynı zamanda İstanbulluların kendi kültürel mirasına sahip çıkma çabasının uluslararası ölçekte karşılık bulması anlamına geliyor. En sevindirici olan, tam da bu..."